



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 597/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Michalovčíkom, advokátom, Makovická 20, Svidník, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9 CoCsp 17/2022 z 31. mája 2023 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 CoCsp 17/2022 z 31. mája 2023 vo výroku o náhrade trov konania (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, zároveň žiada priznať finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že sťažovateľovi ako žalobcovi bolo rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 Csp 105/2021-91 zo 17. februára 2022 priznané plnenie vo výške 1 000 eur ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) za porušenie práv spotrebiteľa, ktoré bolo konštatované rozsudkom okresného súdu č. k. 7 Csp 234/2017-98 z 12. februára 2020, zároveň mu bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

3. Na odvolanie žalovaného bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že sťažovateľovi bola priznaná suma 700 eur ako primerané finančné zadosťučinenie za porušenie práv spotrebiteľa, vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Výrok o náhrade trov konania bol zmenený v zmysle § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že krajský súd prihliadol na pomer úspechu a neúspechu sporových strán v konaní, rozsah žiadaného finančného plnenia a súdom uznanej pohľadávky, podľa čoho predstavoval úspech sťažovateľa 70 %, a preto, zohľadňujúc pomer úspechu na strane žalovaného (30 %), priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 40 %.

## **II.**

### **Argumentácia sťažovateľa**

4. Sťažovateľ rozporuje napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku o náhrade trov odvolacieho a prvoinštančného konania, ktorý je podľa jeho názoru nesprávny a nezákonný. Krajský súd mal v prejednávanej veci aplikovať § 264 ods. 1 CSP, ktorý sa dotýka možnosti súdu určiť hodnotu nároku podľa odhadu súdu, ak jej zistenie je spojené s nepomernými ťažkosťami, resp. ju nemožno zistiť vôbec. Podľa názoru sťažovateľa výška priznaného finančného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu, preto nebolo na mieste pomerovať jeho úspech vo veci podľa priznanej sumy, ale jeho procesný úspech sa odvíjal od základu jeho žalovaného nároku, a preto mu mal byť priznaný nárok na náhradu trov v plnej výške, k čomu poukázal na závery odbornej verejnosti, ako aj na rozhodnutia ústavného súdu vo veciach sp. zn. I. ÚS 56/2017 a II. ÚS 399/2019. Ak priznané finančné zadosťučinenie záviselo od úvahy súdu, sám nemohol predvídať výsledok sporu, preto ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou, ale mal by mu byť priznaný nárok na náhradu v rozsahu 100 % určovaný podľa výšky súdom priznaného plnenia. Sťažovateľ zároveň uvádza, že v jeho prípade je podanie dovolania v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčené, čo zakladá prípustnosť podanej ústavnej sťažnosti.

## **III.**

### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ napáda iba výrok o náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania, keďže mu ako úspešnej strane sporu bol priznaný nárok na náhradu trov konania len v rozsahu 40 %, a nie 100 %. Krajský súd opomenul, že priznanie finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, a preto jeho úspech vo veci mal byť posudzovaný iba podľa hmotnoprávneho základu nároku, a nie aj podľa výšky priznaného plnenia.

6. Ústavný súd v prvom rade skúmal, či sťažovateľ vyčerpal všetky dostupné prostriedky nápravy, ktoré mu právny poriadok umožňuje využiť, najmä so zreteľom na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270). V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane judikoval, že výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania má povahu uznesenia, ktoré možno z dôvodov zmätočnosti napadnúť dovolaním (III. ÚS 529/2021, I. ÚS 255/2021, I. ÚS 196/2021, I. ÚS 387/2019), tento záver možno vyvodiť aj z rozhodovacej činnosti samotného

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý po kasačnom zásahu ústavného súdu pristúpil k dovolaciemu prieskumu výroku o nároku na náhradu trov konania (napr. 2 Cdo 89/2020). Na podporu vlastných judikatúrnych záverov ústavný súd upriamuje pozornosť aj na uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia č. k. 1VObdo/2/2021 z 29. septembra 2021, ktorým došlo k zjednoteniu právnych názorov pri posudzovaní povahy uznesenia o nároku na náhradu trov konania z hľadiska prípustnosti dovolania pre existenciu väd zmätočnosti podľa § 420 CSP: „... veľký senát najvyššieho súdu dospel k právnemu záveru, že rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania.“

7. Argumentácia sťažovateľa dotýkajúca sa nesprávneho výkladu § 255 CSP o tom, čo sa v jeho prípade považuje za plný procesný úspech, t. j. či primerané finančné zadost'učinenie priznané podľa zákona o ochrane spotrebiteľa je plnením, ktorého výška závisí od úvahy súdu, je polemikou o právnom posúdení veci, konkrétne o spôsobe výkladu a aplikácie § 255 CSP. Ústavný súd v tomto prípade akceptuje procesnú prípustnosť podanej ústavnej sťažnosti, pretože podanie dovolania proti výroku o náhrade trov konania len pre nesprávne právne posúdenie veci je zo zákona vylúčené. Ústavný súd zároveň overil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu ani nebolo podané.

8. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, IV. ÚS 371/2020).

9. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojene kráľovstvo z 23. 9. 1997).

10. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania, keďže táto problematika by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade, že postup všeobecného súdu extrémne vybočuje z pravidiel upravujúcich súdne konanie v dôsledku jeho závažného pochybenia (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 654/2020).

11. Aplikujúc už uvedené východiská, ústavný súd konštatuje, že v tomto prípade krajský súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal z platnej právnej úpravy, aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok v spore. Sťažovateľovi ako úspešnej strane v spore bola priznaná náhrada trov konania, otázku pomeru úspechu a neúspechu v tomto prípade krajský súd posúdil spôsobom, ktorý nie je v zjavnom rozpore so zmyslom a s účelom dotknutého zákonného

ustanovenia, a preto z pohľadu ústavného súdu nedosahuje intenzitu, aby bolo možné vysloviť porušenie označených práv sťažovateľa.

12. Podľa zistenia ústavného súdu nie je v spornej otázke interpretačno-aplikačného prístupu k § 255 CSP v situáciách, ak výška plnenia závisí od úvahy všeobecného súdu, jednotná ani rozhodovacia činnosť všeobecných súdov, ktoré posudzujú spornú výkladovú otázku dvojakým spôsobom, pričom nie je primárnou úlohou ústavného súdu zjednocovať ich rozhodovaciú prax (porov. IV. ÚS 652/2018, ods. 45, resp. IV. ÚS 350/2023, ods. 12), úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

13. K poukazu na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 56/2017-12 z 8. februára 2017 ústavný súd uvádza, že toto uznesenie sa dotýka rozhodovania o nároku na náhradu trov konania, avšak v prípade, ak súd využije moderačné oprávnenie pri rozhodovaní o nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa § 301 Obchodného zákonníka, pričom v tomto uznesení ústavný súd rovnako konštatoval, že „nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciú prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu. Podstatné je, či sú odlišné názory všeobecných súdov ústavne konformné, lebo v kladnom prípade niet dôvodu na to, aby ústavný súd do takýchto záverov zasiahol (mutatis mutandis I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08).“, teda ani tu ústavný súd neidentifikoval výnimočný exces v postupe a záveroch konajúceho súdu, ktorý by bol rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, a ústavnú sťažnosť odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

14. Sťažovateľov poukaz na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 399/2019-37 z 15. apríla 2020 rovnako nie je pre posúdenie jeho veci relevantný, dotýka sa sporu sťažovateľa ako žalobcu a žalovanej o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov, ktorého výška bola určená znaleckým posudkom, sťažovateľ napadol výrok o nároku na náhradu trov konania, pretože náhrada trov konania bola priznaná žalovanej v rozsahu 21,12 % napriek jeho procesnému úspechu v konaní, v konaní navyše konajúci súd vôbec neuviedol, prečo podľa jeho názoru v danom prípade výška plnenia nezávisela od znaleckého posudku, resp. od úvahy súdu, odôvodnenie výroku rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania bolo preto celkom zrejme nedostatočné, čo viedlo k vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

16. Na základe uvedených dôvodov bola podaná ústavná sťažnosť odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Keďže ústavný súd odmietol podanú ústavnú sťažnosť ako celok, rozhodovanie o ďalších nárokoch sťažovateľa uvedených v petite ústavnej sťažnosti stratilo právny význam.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 21. novembra 2023**

**Miroslav Duriš**  
**predseda senátu**